

Een gezellige groep was de Dinsdag, volgend op het boven beschrevene, in het huis van pachter Moerman, nabij Langemark, verzameld.

De baas, een gulle Vlaming, zag het leven langs de vrolijke zijde.

Bazin Moerman was een welgedane boerin, in vrolijkheid niet onderdoende voor haar echtgenoot.

De zoon des huizes, Frans, daarentegen zag er een dromer uit en om zijn dikke lippen lag een trek, die bijna aan onnozelheid deed denken. Hij was het tegendeel van zijn zuster Mathilde, een meisje van tussen de twintig en vijf en twintig, die zeer op het gezelschap van haar gezelschap, Tiest Tanghe, scheen gesteld te zijn.

Tiest's broeder, Joos, kennen wij reeds uit de herberg « De Gouden Leeuw », waar wij hem in gesprek zagen met enige boeren uit de omtrek.

De dienstmeid was bazin Moerman behulpzaam met naaiwerk, terwijl Gillis, de knecht, zich enigszins afzijdig hield, als achtte hij dit gezelschap te voornaam voor hem.

Herhaaldelijk had de baas hem aangezet, wat naderbij te schuiven en toch niet te bescheiden te zijn, maar nutteloos.

— Schenk geen aandacht aan mij, meester, had de schelm geantwoord, want de lezer weet, dat een van Bakelandt's bende hier vertoefde.

Enige grote houtblokken knetterden in de wijde haard, want het schone Septemberweer had plaats moeten maken voor een gure wind, aankondiger van het kwade jaargetijde.

— Wel, wel, sprak de baas met een innig gevoel van tevredenheid, zo er nu geen Fransen of Bakelandt's bestonden, dan waren wij de gelukkigste mensen van de wereld, zoals wij hier gezellig bij elkander zitten.

— Ge hebt gelijk, Moerman, antwoordde zijn vrouw, waarom toch laat men ons niet met rust? Wij vragen immers al die vrijheid en gelijkheid, die volksrechten of hoe al die beloften uit het Zuiden verder heten mogen, niet. Opgedrongen weldaden zijn zelden welkom.

— Och, misschien loopt alles nog ten beste af, hernam de boer. In alle geval, geen zorgen voor de tijd. Ik ben wel gewapend, en vertrouw op mijn zoon en bovenal op mijn knecht, want Gillis, ge schijnt mij een sterke terel toe.

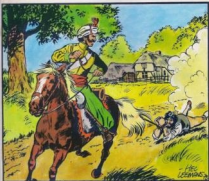
— Zonder te willen bluffen, zei de aangesprokene, mag ik u zeggen, dat ik een paar goede vuisten heb; waarlijk, Bakelandt en zijn aanhangers zouden wel spel met mij hebben. Ik geef er niet om geheel alleen in de stal te slapen.

Bij deze laatste woorden zag Frans kwaad op.

De jongen had het liever voor Tiest en Joos verborgen, dat hij uit vrees

BAKELANDT

De ijzeren hertog

TEKENINGEN: HEC LEEMANS
TEKST: J. DANIEL

UITGEVERIJ J. HOOTE N.V.

geweigerd had de nacht in de stal door te brengen.

Het scheen, dat de broeders deze gedachte raadden, want zij hielden de uitroep « Slaapt Frans dan in huis? » die reeds op hun lippen lag, binnen.

Met geestig gebabbel, gelach en nu en dan schertsend gezang, verliep de tijd zo snel dat Joos eensklaps uitriep :

— Bij tien uur al! Kom, Tiest, we zijn twee uur over tijd. Wat zullen vader en moeder wel denken? Ik geloof, als ik niet van vertrekken sprak, dat ge hier morgen vroeg nog zoudt zitten. O, die vrijers!

— Waar kan men beter zijn, dan bij zijn beste vrienden! lachte Moerman.

— Ge hebt volkomen gelijk, baas, hernam Joos.

— 't Is hier plezierig en ik neem slechts node afscheid. Maar ge weet even goed als ik, dat de wegen niet veilig zijn. Ik had mij zo stellig voorgenomen vroeg te vertrekken, maar jawel, voor elf uur zijn we niet te huis. Wat zullen onze ouders en zusters in angst zitten over ons lang wegblijven!

— Wilt ge niet liever hier vernachten? nodigde de bazin uit. Het bed op de logeerkamer is gereed, zoals het in een gastvrije woning past.

— Liever dan nog langs die eenzame weg naar Rozebeke te trekken, nam ik uw vriendelijk aanbod aan. Maar men zou ten onzent van ongerustheid vergaan.

Maria zag ontsteld naar haar geliefde.

Bakelandt, de wrede roverhoofdman, speelde haar door het hoofd. Het was reeds zo laat en de weg liep gedeeltelijk door een uitgestrekt bos.

Tiest begreep haar gedachten.

— Kom, Maria-lief, maak u niet angstig, troostte hij. Ge weet, Joos is een zwartkijker. Ik geloof, dat hij altijd met die Bakelandt bezig is. Hoe dikwijls heb ik reeds die weg afgelegd en zelfs nog op een later uur dan nu.

— Ware ik in uw plaats, ik bleef hier, drong de boerin aan.

— Ja, blijf, blijf, smeekte Maria.

Joos aarzelde.

Wie alsdan aandachtig de knecht bezien had, zou gemerkt hebben, dat een trek van teleurstelling over zijn gelaat lag, die echter verdween, toen de oudste zoon van Tanghe uitriep :

— Neen, wij mogen vader en moeder niet in onrust laten. Wil Tiest blijven, het is mij wel, maar ik ga.

— Ik zou wel een lafaard moeten zijn, moest ik u alleen laten vertrekken, sprak de jongste broeder.

— Bovendien, ik begrijp niet waarom wij hier allen staan te beven, als een hondje, dat uit het water kruipt. Bakelandt is wellicht verre van hier. Hoe zou hij ook weten, dat wij deze avond nog door het bos komen en de roverbende zoekt liever een vette pot in de een of andere woning, dan langs de weg op een toevallige wandelaar of ruiter te loeren.

— Gillis, wilt ge onze paarden vcorbrengen?

De knecht haastte zich aan het verzoek te voldoen.

— Tot Zondag, Maria, dan gaan we samen naar het naamfeest van oom Mathijs, nietwaar? En slaap nu maar rustig, zonder vrees om onzentwil. Binnen een goed half uur liggen wij veilig op onze hoeve en lachen om al onze en uwe vrees.

BAKELANDT

DE
LIEFDE
HERTOG

Tiest en Joos bestegen hun paard en na nog een hartelijke avondgroet reden zij weg.

— Recht naar de kapitein! juichte de schijnheilige Gillis inwendig, toen hij de ruiters zag vertrekken.

De wind stak op en schudde heftig de bomen. De paarden, die, evenals hun berijders, verlangden thuis te zijn, draafden snel voort. Weldra bereikten de ruiters een dreef, die langs een hoek van het Vrijbos liep, waar het donkerder werd. Toch, na enige ogenblikken gewenden de ogen zich enigszins aan de duisternis. Spookachtig stonden daar de bijna kale bomen, wier takken en stammen heen en weer zweepten, terwijl de wind klagend floot. De bladeren en het lover ritselden onder de poten der paarden en al deze geluiden waren niet in staat, om het angstig gevoel, dat vooral de oudste broeder had aangegrepen, te verdrijven.

— Tiest, was dat een man die daar over de gracht sprong? riep plots de oudste verschrikt.

— Ziet ge de bomen nu ook al voor mensen aan? spotte de jongste. Ja, dan kunt ge u zelf wel vrees aanjagen. Alloh, Voske, wat is dat nu, ge vertraagt, ge steigert, kom.

Plots weigerden de dieren voort te gaan.

— Wat betekent dat? riep Joos. De paarden schijnen bevreesd. Ik kan toch niets bemerken op de weg.

— Als ik scherp kijk, zie ik daar een hoop lover, antwoordde zijn broeder. Wacht, ik zal afstappen en mijn paard bij de toom er voorbij leiden. Het uwe zal wel volgen.

Doch Voske weigerde voort te gaan. Het dier steigerde en rilde van angst.

— Dat heb ik nu van mijn leven nog niet tegengekomen, ging Tiest ongeduldig voort. Houd eens de teugel, Joos, ik zal het lover aan de kant schoppen, want we kunnen hier toch niet de ganse nacht blijven.

— Wees voorzichtig, waarschuwde de oudste, die zijn hart hoorde kloppen. De moedige jongeling liep vlug naar de hoop en schopte er in.

— Er houdt iets tegen, riep hij. Zeker een tak of een tronk. Hij stak de hand tussen de bladeren om te tasten en voelde iets kleverigs. Snel trok hij ze terug en bij het flauwe schijnsel bemerkte hij bloed.

— Ach God, kreet hij verschrikt, er ligt hier een lijk!

Eensklaps verhief zich een doordringend gefluit. Mannen sprongen over de gracht aan de kant van de weg, en eer Tiest zich rekenschap kon geven wat er geschiedde, lag hij gebonden en geblinddoekt op de grond.

Van schrik had Joos het paard van zijn broeder losgelaten. Zijn eigen rijdier keerde zich uit eigen beweging om en holde voort in de richting van Langemark. De berijder, meer dood dan levend, hield zich krampachtig aan de manen vast en, eerst toen zijn paard op de Dorpplaats aankwam, kon hij zijn gedachten verzamelen.

— Moord, moord! gilte hij, zo luid hij kon.

Deuren en vensters werden geopend. De verbaasde dorpelingen kwamen uit hun woningen gesneld en bestormden de ruiter met vragen.

— Wie is er vermoord?

— Wat is er gebeurd?

— Van waar komt gij?

— Mijn broeder! riep Joos. Hij is in de handen van Bakelandt. Ach, gaat hem verlossen! Men zal hem doden of misschien ligt hij al badend in zijn bloed langs de baan.

De dorpschout trad naar voren en op zijn vragen gaf de jongen slechts verwarde antwoorden.

Een plotse gedachte schoot Joos door het brein.

Misschien was zijn broeder ook nog ontvlucht en teruggekeerd naar Moerman.

Hij gaf zijn paard de sporen en weinige tijd later stond het dier voor de woning, waar zijn meester, enige stonden geleden, zulke aangename uren gesleten had.

Alles was er doodstil. Het huisgezin lag in de diepste rust.

— Baas Moerman, doe snel open! kreet Joos.

— Wie is daar? klonk een stem, die de jongeling als die van de boer herkende.

— Joos Tanghe! Doe open, een orgeluk!

De grendels werden weggeschoven en de deur vloog open.

— Joos, zijt gij het? Waar is Tiest?

— Ach, Moeder Gods, ontferm u onzer, kreet een meisjesstem en daar stond Maria rillend van angst, met tranen in de ogen.

— Tiest, waar is Tiest?... Spreek Joos, wat is er met hem gebeurd? Is hij dood, vermoord? Spreek dan toch!

— Helaas, ik weet het niet, sprak de ongelukkige, die op zijn benen wankelde.

De oudste zoon van Tanghe zag bleek als een dode. Zijn tanden klapperden en zijn lichaam beefde.

Met horten en stoten verhaalde hij het gebeurde in de dreef.

— Dood! gilte Maria, of neen, misschien leeft hij nog. Ik wil hem gaan zoeken, ik zal mij voor de hoofdman op de knieën werpen, hem al mijn juwelen en spaargeld aanbieden!

— Neen, neen, sprak de boer op besliste toon, gij blijft hier. Zijt ge krankzinnig? Tiest is medegevoerd, en wie zal ons zeggen, waar. Maar laten wij de moed niet verliezen. Het is de roverkapitein ongetwijfeld om losgeld te doen. En morgen of overmorgen zien wij Tiest in vrijheid weer. Maar Joos moet te bed. De koorts is de arme jongen op het lijf gevallen. Ha! moeder is daar!

In korte woorden deelde de baas aan zijn echtgenote het voorgevallene mede.

De rampzalige Joos legde zich te bed en Gillis werd naar de geneesheer, die gelukkig op Langemark woonde, gezonden.

* * *

Boer Tanghe was een ziekelijk man, oud en afgeleefd voor zijn tijd, een groot gedeelte van het jaar bedlegerig.

Hij bewoonde een grote hoeve ten noordwesten van Rozebekeplaats, maar de leiding hiervan moest hij toevertrouwen aan zijn twee zonen en beide dochters, Liza en Leida, terwijl moeder, een vrouw van vier en vijftig jaar,

de geldmiddelen beheerde.

De grootste onrust heerste in het gezin, toen om negen uur, Joos en Tiest nog niet terug waren.

— Altijd zo laat op de baan, morde vader, en dat in deze slechte tijden.

— Och, het is bij pachter Moerman zo leutig, verschoonde moeder, ofschoon haar hart van vrees dreigde te barsten.

— En Joos, die beloofd had spoedig weer te zijn, hernam de boer. Hij is de oudste en moet wijzer zijn dan Tiest.

— Dat wij Jan, de nieuwe knecht, eens op kondschap uitzonden, hernam de bazin.

— Ach, hij is immers doodmoe; hij heeft de ganse dag hard gewerkt.

— Wil ik eens gaan zien? vroeg Brozen, een oude werkman, die voor zijn meester en meesteres veel genegenheid koesterde.

— Als ge zo goed wilt zijn, Brozen! antwoordde de moeder op dankbare toon.

De werkman vertrok. Het werd half tien, tien uur, half elf, en de onrust steeg, want noch de zonen noch Brozen keerden terug.

— We zullen slapen gaan, zei vader op doffe toon. De jongens zullen bij Moerman gebleven zijn en Brozen is ongetwijfeld naar huis getrokken.

Slapen gaan. Maar de slaap bleef verre van het huisgezin Tanghe!

DE GEVANGENE

Langzamerhand was Tiest van zijn schrik hersteld, en kon zich rekenschap geven van de toestand waarin hij zich bevond.

Zijn belagers spraken geen woord, alleen vernam de arme jongeling nu en dan gefluister. Op zijn vragen ontving hij niet het minste antwoord.

De blinddoek belette hem te zien. Maar het geritsel van het lover en de aanraking van takjes en twijgen, benevens het geluid van de wind door de bomen, dit alles verkondigde hem, dat hij in 't Vrijbos was.

— Voorzeker ben ik in de macht van Bakelandt's bende, dacht hij, en hij voelde zijn hart van schrik verstijven bij de herinnering aan alles, wat hij van de wrede roverkapitein gehoord had.

Wat duurde die tocht lang! Er scheen geen einde aan te komen.

Eindelijk bleven de rovers staan. Zij duwden Tiest een hutje binnen, hetzelfde dat de lezer reeds kent als de herberg van bazin Roze.

De gevangene werd naar een achterkamertje gevoerd en er van de blinddoek verlost.

In het vertrek daarnaast hoorde hij stemmen.

Eindelijk viel alles stil en langzaam kropen de uren voort. Zou die akelige nacht nimmer eindigen?

Ten laatste brak de morgen aan. Een flauw schijnsel viel door het getralied venstertje. Tiest bemerkte, dat zijn kerker een kaal hokje was, met, als enige meubelen, een stoel en een tafel.

Een vuil wijf met afzichtelijk gelaat trad binnen. In de hand droeg zij een schotel, waarop enige hompen zwart brood lagen en een tas flauwe koffie stond.

Tiest sprong naar de deur, niet om te vluchten, doch om de vrouw de

THE GREAT BRITAIN
PUBLISHED BY THE
HAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel I

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK

1955